

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VI.20.844/2013/5.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a Lázár Zsigmond Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Lázár Zsigmond ügyvéd által képviselt alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt a Bíróságon 31.P.89.859/2011. szám alatt folyamatban volt és a Törvényszék 67.Pf.639.711/2012/5. számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 900.000 (kilencszázezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket. Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes 2005. június 3-án megalakította Horvátországban 21.200 kuna törzstőkével a P. nevű céget, amelynek üzletrésze 50 %-ban őt, 25 %-ban házastársát, 25 %-ban pedig C. N. illetve meg. A cég T.-ben egy lángossütőt kívánt üzemeltetni, de az üzlethelyiség megvásárlásához és a tevékenység beindításához nem rendelkezett elegendő tőkével. Az alperes ezért az édesapja, P. I. élettársától, a felperestől kért és kapott kölcsön 9.000.000 forintot, mely 2006. május 2-án került átutalásra a bankszámlájára. A felperes maga is látott lehetőséget a vállalkozásban, ezért a kölcsönön felül abban is megállapodott az alperessel, hogy ő és P. I. a cégben való részesedés fejében tevékenyen is részt vesznek az üzlet beindításában. A 2006. május 5-én megkötött szerződés szerint az alperes házastársa és C. N. 2.400 - 2.400 kuna értékben a felperesre, 800 - 800 kuna értékben pedig P. I.-ra ruházta át üzletrészenek egy részét. A felperes által így megszerzett üzletrész szerződés szerinti értéke 171.648 forintnak, a P. I.

által megszerzett rész pedig 57.216 forintnak felelt meg. A felperes és az élettársa 2006. nyarán - július végéig - T.-ben tartózkodtak és személyesen közreműködtek az üzleti tevékenység beindításában. A cég azonban veszteséges volt, így az alperes 2006. augusztusában felhagyott annak működtetésével.

Az alperes házastársa és C. N. az általuk 2006. április 23-án írt meghatalmazás szerint hozzájárultak ahhoz, hogy a felperes által fizetendő összeg az alperes bankszámlájára kerüljön, majd azt az alperes továbbítsa a cég számlájára.

A felperes ezt követően kérte vissza az alperestől a pénzt, aki először a megvásárolt üzlethelyiség kiadásából származó bevételből, majd a teljes üzlet átadásából szeretett volna kompenzációt adni, de az üzlethelyiséget nem sikerült kiadnia, a felperes pedig nem akarta azt működtetni.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 9.000.000 forint és ennek a 2008. május 3-tól járó késedelmi kamata megfizetésére. Előadta, hogy a pénzt kölcsön adta az alperesnek, a megszerzett üzletrészért személyes közreműködést vállalt az üzlet beindításában.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elismerte a 9.000.000 forint átvételét, de előadta azt, hogy az az átruházott üzletrész ellenértéke volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 9.000.000 forint és járulékai megfizetésére. Az ítélet indokolása szerint a felperes az eljárás során következetes nyilatkozatokat tett, míg az alperes előadásai ellentmondásosak voltak. Azt, hogy a felek között ténylegesen kölcsönszerződés jött létre megerősítette, hogy először az alperes előadása szerint is kölcsönben állapodtak meg. A pénzmozgás célja nem vitásan az üzlethelyiség megvétele és az üzlet beindítása volt, a rendelkezésre álló okiratokból pedig nem lehetett megállapítani, hogy a felperes az üzletrész ellenértékére fizette volna ki a 9.000.000 forintot.

Az alperes által csatolt meghatalmazások szerint a vételár az alperes házastársának és C. N.-nek járt volna, de az üzletrész átruházásáról szóló szerződésekben nem ez a vételár szerepelt, a 9.000.000 forintot pedig az alperes tagi kölcsönként vitte be a cégbe. A meghatalmazások szerint fel sem merülhetett, hogy a felperes közvetlenül a cégnek fizetne 9.000.000 forintot és az üzletrész vételára egyébként sem illette volna meg a saját üzletrésszel nem rendelkező céget. Az alperes sérelmezte, hogy az apja és a felperes egy idő után már nem segítette és hivatkozott arra, hogy emiatt egyedül már nem tudta tovább vinni az üzletet. Ez arra utalt, hogy valóban volt a felperes és P. I. részéről

kötelezettségvállalás a személyes közreműködésben megnyilvánuló segítségnyújtásra, ami viszont a felperes azon előadását támasztotta alá, amely szerint ennek fejében kapták az üzletrészeket. Utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a vállalkozás csődje után az alperes próbálta kompenzálni a felperes veszteségét és figyelembe vette, hogy az alperes előadása szerint a felperes olyan cégért fizetett volna 9.000.000 forintot, amely még el sem kezdte a működését. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes az üzletrészt a gyors anyagi támogatásának és a személyes közreműködésének fejében szerezte meg, a 9.000.000 forintot viszont kölcsönként adta az alperesnek.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján hagyta helyben.

A jogerős ítélet indokolásában a másodfokú bíróság kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a jogügylet egyetlen közvetlen tanújának, P. I.-nak a tanúvallomását és helytállóan állapította meg azt is, hogy a többi tanú csak közvetetten a felektől szerzett tudomást a történetekről.

Az üzletrész adásvétel és a kölcsön két külön jogviszony volt, a kölcsönből a felperes tulajdonát is képező gazdasági társaságba történt beruházás folytán a felperes részesedése és az értéknövekedés, valamint a kölcsön visszafizetése, illetve kamata egymástól függetlenül illették meg ezért a felperest.

A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett előfelülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Kúria annak hatályon kívül helyezésével hozzon a jogszabályoknak megfelelő ítéletet, míg másodlagosan indítványozta a másodfokú bíróság vagy - az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezés mellett - az elsőfokú bíróság utasítását új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint az elsőfokú bíróság P. I. tanúvallomásának kivételével valamennyi tanú vallomását kirekesztette a bizonyítékok közül, mert csak ez a tanú rendelkezett közvetlen tudomással a történetekről, míg a többi tanú rokoni, vagy baráti kapcsolatok alapján erősen kötődött a megidézését kérő félhez. Nem vette figyelembe azonban az elsőfokú bíróság azt, hogy P. I. tanúvallomása ellentmondásos volt, mert bár először a felperes kölcsönről szóló előadását támasztotta alá, utóbb mégis arról nyilatkozott, hogy élettársa a pénzt a gazdasági társaságnak kívánta nyújtani azzal, hogy abból 6.000.000 forintot az üzlethelyiség, 3.000.000 forintot pedig a tevékenység beindítására szánt. Ezt az eljáró bíróságok a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértésével nem értékelték, holott erre a

felperes a fellebbezésében külön fel is hívta a figyelmet. A másodfokú bíróság minderre annyit reagált, hogy e tekintetben osztotta a felperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtetteket, ami azonban ebben a formában az indokolási kötelezettség súlyos megsértését jelentette. Megsértette azonban az indokolási kötelezettséget az elsőfokú bíróság is, mert semmilyen formában nem foglalkozott P. I. nyilatkozatának éppen a jogügylet jogcíme tekintetében megmutatózó ellentmondásosságával.

Előadta, hogy iratellenes a jogerős ítéletben megállapított tényállás, mert tévesen rögzítette tényként azt, hogy az alperes a jogügylet jogcímeként kölcsönt jelölt volna meg. Hivatkozott több eseti döntésre és kifejtette azok alapján azt, hogy az ügyben a jogerős ítélet megváltoztatását nem a bíróság által mérlegeléssel megállapított tényállás felülmérlegelésére alapítottan kéri, ezért helye van az érdemi felülvizsgálatnak. A másodfokú bíróság az indokolási kötelezettség megsértésével lényeges eljárási szabálysértést követett el, amely önmagában megalapozza a felülvizsgálati kérelmét, de ezen túlmenően a jogerős ítélet jogszabálysértő, iratellenes, okszerűtlen és logikai ellentmondásokat is tartalmaz, az alkalmazott mérlegelés pedig jogszabálysértő.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A jogerős ítélet az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le, azokkal a Kúria is egyetértett, jogszabálysértés nem történt.

Az alperes a felülvizsgálati kérelemben a jogerős ítélet által a bizonyítékok mérlegelése alapján megállapított tényállást vitatta. A felülvizsgálati eljárás során azonban általában nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Erre csak a tényállás feltáratlan volta, vagy a mérlegelés körébe vont bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen, iratellenes, vagy logikai ellentmondásokat tartalmazó értékelése adhat alapot. A perbeli esetben ezek a körülmények nem álltak fenn, a jogerős ítéletben foglalt mérlegelés nem állt ellentétben a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakkal, annak megállapításaival a Kúria mindenben egyetértett.

A bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes a 9.000.000 forintot kölcsönként adta az alperesnek, vagy ezen a pénzen üzletrészt vásárolt az alperes és üzlettársai

cégéből. A jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a 9.000.000 forint kölcsönként került átadásra az alperes részére.

Az üzletrész adásvételi szerződésben vételárként a 9.000.000 forint nem szerepelt, a jogügylet az okirat szerint névértéken jött létre, így az okirati bizonyítékok az alperes előadását nem támasztották alá. Életszerűtlen is lett volna az, ha a felperes egy még nem működő, lényegében vagyontalan és mintegy 760.000 forint törzstőkéjű cég, 171.700 forint névértékű üzletrészéért fizet ki ilyen összeget. A felperes előadását támasztotta alá továbbá a történekről közvetlen tudomással rendelkező P. I. tanúvallomása is. A tanúvallomás nem volt ellentmondásos, mert P. I. egyértelműen állította, hogy kifejezetten kölcsönről volt szó, amely kölcsönt a felperes az üzlethelyiség megvásárlására, valamint a működés megkezdésére adta. Nem értelmezhető ez a tanúvallomás úgy, mintha a felperes az üzletrész megvásárlására fizette volna ki a pénzt, hiszen egyértelműen nem erről, hanem egy helyiség megvásárlásáról volt szó, az pedig elfogadható, ha a hitelező meghatározza, milyen célra kell felhasználni az általa adott kölcsönt. A kölcsönszerződés lényeges elemei feltárára kerültek, hiszen az kamatmentes - a felperes keresetében sem érvényesített ügyleti kamatot - és határozatlan lejáratú idejű volt.

P. I. esetében az alperes nem vitatta, hogy az üzletrészt a személyes közreműködése fejében kapta. Ez a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a felperes esetében is így történt, aki szintén jelentős mértékben közreműködött a vállalkozás beindításában személyes munkájával, sőt azzal, hogy ahhoz ingyenesen - azaz kamatmentesen - és fedezet nélkül jelentős összegű hitelt biztosított, amely nélkül a cég a tevékenységét el sem tudta volna kezdeni.

A másodfokú bíróság eleget tett az indokolási kötelezettségének akkor, amikor határozata indokolásában arra utalt, hogy az elsőfokú bíróság helyes értékelésével, valamint a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal egyetértett. A másodfokú bíróság ítélete még akkor sem lett volna jogszabálysértő, ha - a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - csak utal az elsőfokú bíróság által kifejtett helyes indokokra.

A Kúria mindezekre tekintettel a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet - annak helyes indokai alapján - hatályában fenntartotta.

A felperes a felülvizsgálati eljárásban képviselő nélkül járt el, így javára perköltség nem volt megállapítható. Egyebekben a Kúria a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint

kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperest - az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése szerint alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, valamint 15. §-ának (1) és (3) bekezdése alapján - az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

Budapest, 2014. április 29.

Dr. Wellmann György s.k. a tanács elnöke, Dr. Puskás Péter s.k. előadó bíró, Dr. Böröcz Ibolya s.k. bíró

Szné

*A kiadmány hitelével:
tisztviselő*